

Byrkratiska junglan og vælferðarsamfelagið

Oddagrein

TÁ búskaparkreppan hevðið sær munandi sparingar, søgdu javnaðarpolitakarar, at vælferðarsamfelagið varð bjargað.

RÆTT er, at vælferðarsamfelagið varð bjargað í høvuðslutum. Vit hava framvegis eitt almannaverk, heilsuverk, eitt skúla- verk og aðrar høvuðstættir, sum eyðkenna vælferðarsamfelagið.

HETTA kann Javnaðarflokkurin framvegis vera fegin um, men flokkurin eigur at gera sær greitt, at vælferðarsamfelagið treingir sanniliga til nýggj klípi og skorðar, um vit framhaldandi skulu kalla samfelagið eitt vælferðarsamfelag.

NÓGVASTAÐNI skinklar, og aðrastaðni er byrkratið so óhugnaligt, at brúkarar í teimum ymisku skipanunum mugu geva høgakreftunum rætt, tá tær siga, at fólk og skipanir skapa sín egna tørv fyri at skapa størv.

FERÐ eftir ferð koma fólk illa fyri og enda í byrkratisku jungluni. Nøkur halda á, men nógva geva bart út skarvin yvir. Tey orka ikki at fara ígjøgnum »systemið« - tey renna seg ímóti her og tey renna seg ímóti har.

SUMMI bíða eftir eini avgerð í tryggingarskipanini, onkur eftir eini avgerð í vanlukkutryggingarráðnum, onnur bíða eftir svari frá kærunevndini í almannamálum og onnur bíða eftir onkrum fjórða.

SOLEIÐIS er stóðan, samstundis sum arbeiðsleys skulu liva fyri eina peningaupphædd, sum er niðanfyrri tað óalmenna hungursmarkið. Og tað merkir, at einasti útvegurin er at fara av landinum.

NEYÐUGT varð at gera nakrar figgjarpolitiskar skerjingar fyri nøkrum árum síðani. Hetta var ikki sosialpolitikkur Javnaðarflokksins, og hesar avgerðir mundu nita fast í mongum javnaðarharta.

VÆLFERÐARSAMFELAGIÐ og framtíðin hjá hesum samfelag eigur at vera høvuðsevni á landsfundi Javnaðarflokksins um 14 dagar. Tá má kósin rættast upp, og má Javnaðarflokkurin seta sær fyrri at rudda upp í byrkratisku jungluni, so mannarættindi eisini verða vird í Føroyum.

Sosialurin

Lesarabrøv

Ikki fiskidagar, men legudagar

Nú skal kvotulógin avtakast, og hvat fáa vit so ístaðin? Kvotur - ikki í tonsum, men í døgum.

Tað var ómøguligt at stýra kvotulógini, tá stýrast skuldi ein og ein bátur. Otteivandi dømi eru um, at menn selja úttanlands - ikki bert fyri pris skyld - men eisini tí, at í útlandinum ber til at snýta við fiskasløgnum, so nærum ongin toskur fer av kvotuni. Undirritaði veit persónliga um fleiri dømi, hvar bert umleið 20% av tí toski, fiskaður var, varð uppgivin. Restin varð skrivað til onnur fiskasløg.

So kann leiðarin á Vaktar- og Bjargingartænastuni siga hvat hann vil. Ein skipan, har ansast skal eftir hvørjum einasta báti ein og ein, og sum riggar so illa, ger meiri skaða enn gagn.

Tá man nú ætla at geva hvørjum báti dagakvotu, so eri eg bangin fyri, at tað verður sama skilið. Bátarnir fara út úttan at mynstra

at fiska »svart«. Trolarnir finga uml. 230 fiskidagar, men eisini her funnu teir eitt »smutthull«. Teir kunnu fiska meira, um teir eru á djúpum vatni. Eru teir har, telja 3 dagar fyri 1. At halda skil á hesum, verður sum við kvotulógini - ómøguligt. Úrslitið verður, at teir koma, sum nú, altíð at vera úti, koma at liggja og lúra á linjuni millum djúpt og grunt, fara inn um tað onki vaktarskip er, og siga seg vera á djúpum. Tá telja dagarnir jú næstan onki.

Viðvíkjandi mynstringini, so fer tað kanska at bera til at kontrollera teir stóru, men útróðrarbátar og trolbátar - teir koma tí ikki at hava ein kjans at kontrollera. Annars haldi eg, at útróðrarbátar skuldu fiska fritt, tí veðrið avmarkar teir. Tað er so at siga ómøguligt at hava eftirlit við so nógvum bátum og eisini skapar hendan vinnan mest arbeiði.

Eisini ljóðar tað óhugna-

ligt, at ætlanin er at avtaka MLV'íð. Ein óttast fyrri, at politikkarnir nú eru í ferð við at geva leyst aftur og at vit aftur koma í gamlar tilstandir við ovurveiðu, serliga eftir toski.

Ein nógva betri skipan enn fiskidagar hevði verið fleiri øki afturat teimum núverandi 4 stóru, sum landsstýrið so hevði heimild til at stingja og lata upp. Hetta skuldi verið gjørt saman við legudøgum til allan flotan, og eisini til ávísar skipabólkar hvør sær. Við hesum hevði man ikki bert stýrt einum og einum báti sum nú, men heilum skipabólka - og tað hevði verið nógva lættari og hevði fungerað betur.

Hvørt hálvár kundi landsstýrið so sagt frá, hvat bleiv stongt og nær legudagar blivu til teir ymisku skipabólkarar tað næsta hálvárið, og soleiðis laga tann samlaða fiskiskapin til MLV'íð. Við hesum hevði

fiskimálaráðharrin fingið stórt vald, men eisini ábyrgd, og er júst hugsanin við nýggju stýrisskipanarlógini.

Hetta var so bert eitt vælmeint hugskot, sum vónandi onkursvegna kann fáa undirtøku, tí nú má fiskivinnan fáast at virka betur enn higartil!

Til endans enn eitt hjarta-suff! 1. februar sluppu so trolarnir aftur eystur í holið at royna eftir gýting-arupsa. Hvørjum líkast hetta? Og samstundis verður spurt, hví upsín minskar? Her er ongin logikkur í. Hetta øki átti sjálvandi at verið stongt í gýtingartíðini, skal nøkur meining vera í orðinum stovnsrøkt. Hetta má koma við í nýggju lógina.

Jú, nógva átti at verið rætti- að í hesum landi.

Ein, ið fylgir við

Vedding og Lotto einaferð enn

Í lesarabrevinum um vedding og lotto hósdagin 15. febr. er tíverri ein prentvilla komin í. Har stóð m.a., at í øllum førum 5 av 100 kr. ella 75% lógu eftir í Føroyum. Hetta skal sjálvandi vera 75 av 100 kr., ella 75%. Heilt greitt kann rokni-stykkjið setast soleiðis upp: Pengarnir fara

- til danska umsiting: 25%
- til vinningar: 45%
- til ítrótt og mentan: 25%
- til forhandlarar: 5%
tilsamans 100%

Tað eru bert fyrstu 25%-ini, sum síkkurt liggja eftir í Danmark. Restin kemur hendavegin, iroknað kanska teir heilt stóru vinningarnir,

sum so kunnu gera, at vit fáa beinleiðis yvirskot burturúr.

Veddingin kemur at verða ein kappingarneyti til t.d. V4, men kapping er sunn, og henni eiga vit ikki at vera bangin fyri.

Bert við útlendskari (danskari) vedding og lotto kunnu vit fáa fatur í teim-

um stóru vinningunum og samstundis vera vís í, at størsti parturin av tí, spælt verður fyri, liggur eftir í Føroyum. Og ikki sum í dag, har føroyingar spæla »svart« úttanlands.

Spentur Veddari

Lesarabrøv

Kavarudding á nátt - óneyðugur ófriður

Ja, so komu nakrar kavaflykrur niður á vegin, og beinanvegin er alt á gosi. Tað er ótrúligt, at tað skal vera neyðugt at lata gravmaskinurnar koyra alla náttina, við skuffuni beinleiðis liggjandi á vegnum, so tað buldrar nakað so ræðuligt. Ja, so illa at vit øll í húsnum finga ikki náttarsøvni.

Óneyðugt er hetta so í øllum føri, tí tá skuffan má vera heilt at vegnum, ja, so kann ikki vera so nógva kavi, at hetta er neyðugt, og hvat so, um eitt sindur av físi ella kava liggur á vegnum, bilar kunnu hoyra á

líkavæl.

Um tað at hava skuffuna liggjandi á vegnum, meðan koyrt verður, ikki er at fara illa við vegnum, so veit eg ikki.

Ein, ið býr við Norðara Ringvegin

VALUTAKURSIR

		05.03.96	Ultimo síðsta mán.
USA	Dollari	572,30	563,45
Bretland	Pund	874,08	867,15
Týskland	Markur	386,48	386,82
Svøríki	Króna	83,59	84,25
Noreg	Króna	88,87	88,77
Frakland	Frankur	112,91	112,83
Belgia	Frankur	18,816	18,829
Sveits	Frankur	475,35	475,14
Holland	Gyllin	345,18	345,43
Italia	Liri	0,3696	0,3652
Finnland	Markur	124,92	125,36
Ísland	Króna	9,61	9,56
Eysturriki	Skillingur	54,992	55,039
Spania	Pesetas	4,574	4,602
Portugal	Escudos	3,731	3,730
Kanada	Dollari	418,44	410,27
Grikkaland	Drakmur	2,397	2,384
Japan	Yen	5,4537	5,4033
Írland	Pund	899,78	893,36
	XEU	718,54	715,36

Kelda: Føroya Sparikassi